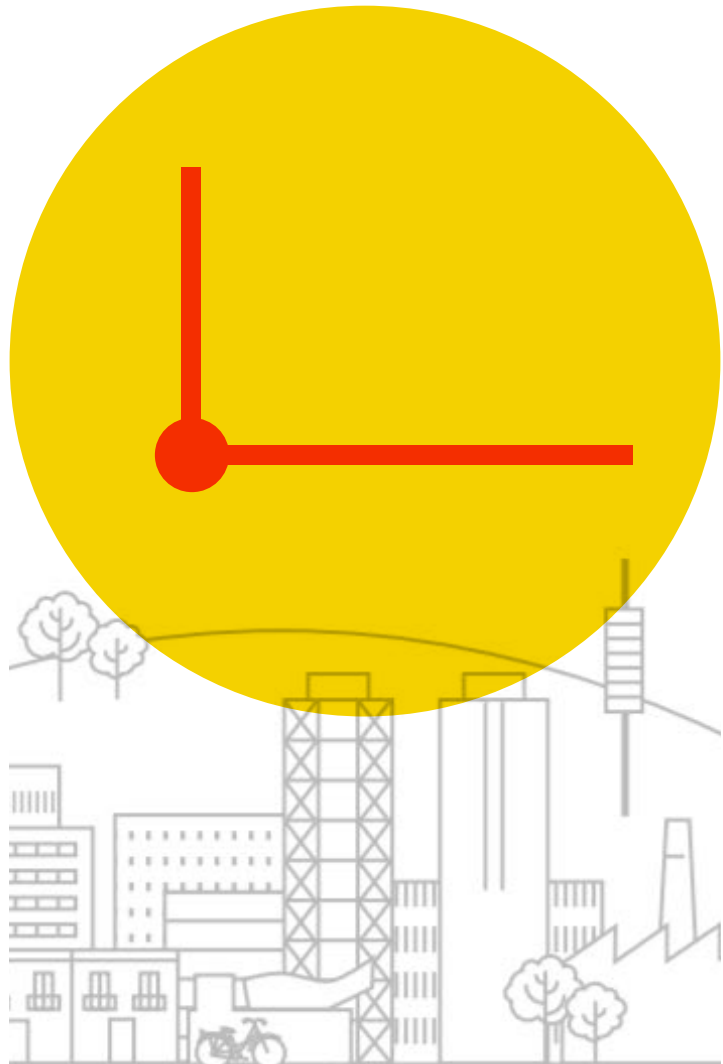

Pacte del Temps de Barcelona

Anuari 2022

Memòria
Març 2023

**Direcció de Serveis de
Gènere i Polítiques del
Temps**

**Ajuntament
de Barcelona**

Índex de continguts

1	Introducció	4
2	Barcelona, Capital Mundial de les Polítiques del Temps	8
	Usos del temps i infància: per una conciliació del temps amb més qualitat	11
	La relació entre pobresa de temps i salut pública	14
	Imaginant un món sostenible a través de la revolució del temps	17
	L'Assemblea General de la Xarxa Mundial per les Polítiques del Temps	19
	Construir juntes, la palanca per canviar els usos del temps actuals	21
3	El 2022 posem Barcelona a l'hora	
	Les polítiques municipals del temps com a impulsores del canvi	23
	La importància del pacte ciutadà per una transformació de la cultura de temps	27
	El canvi comença a dins: Servei d'Assessorament per la Igualtat i l'Organització del Temps	31

Usos del temps i infància: per una conciliació del temps amb més qualitat.

Quan parlem dels usos del temps i la infància ens trobem davant d'un dilema de conciliació del temps: d'una banda, tant els infants (com ens diuen a través del **Parlen els nens i nenes**) com les mares i els pares volen passar més temps en família i, de l'altra, la centralitat que ocupa el temps de treball (tant productiu com domèstic i de cures) fa que el temps de gaudi en família sigui més reduït o de menys qualitat. Perquè de la qualitat també n'hem de parlar.

Si les escoles fessin jornades intensives com en altres indrets, gaudiríem de més temps de qualitat en família? O s'incrementarien les desigualtats de gènere i les dones disminuirien la seva faceta laboral, amb la consegüent reducció d'ingressos, progrés professional i pensió futura? Tenir un infant a casa connectat a una pantalla durant moltes hores (sigui televisió, videojocs o tauleta) és el que ens imaginem quan pensem a "passar més temps en família" o és el que acaba passant en moltes famílies que no tenen altres opcions? Si trenquem amb la divisió sexual del treball, però no avancem cap a nous paradigmes i ho volem fer tot amb el mateix temps disponible, tindrem persones adultes estressades com a models per als nostres infants? Volem mares que renunciïn a les seves vides professionals i que arrosseguen les seves frustracions davant dels infants? Volem pares absents en l'educació dels nostres infants o potser també cal trencar aquest sostre de vidre masculí? Volem avis i àvies fent una feina a temps complet en l'educació i la cura dels infants, o els seus progenitors n'haurien de ser els principals referents? Davant d'aquests dilemes de temps, quines vies de solució trobem?

En primer lloc, necessitem que l'àmbit del treball productiu i de cures estigui més equilibrat (de fet, en l'equació també caldria introduir-hi el temps personal i d'oci si volem tenir una vida saludable). Centrant-nos en el temps laboral, seria necessari avançar cap a jornades de 30 o 35 hores, amb flexibilitat horària, possibilitat de treball a distància, dret real a la desconexió digital i pauses curtes i saludables (la **Xarxa d'empreses NUST a Barcelona** n'és una bona pràctica). També cal avançar cap a la corresponsabilitat de parella en el temps dedicat a les tasques domèstiques i de cura, que seria possible si alliberéssim temps dels nostres àmbits professionals, però també d'altres aspectes de la nostra vida. Les baixes parentals iguals i intransferibles són, en aquest sentit, imprescindibles, ja que la implicació dels homes en les etapes primerenques de la cura canvia el seu patró laboral i de cures al llarg de la vida.

En segon lloc, necessitem governs i ciutats que vetllin des del vessant públic per la tasca de cures i educativa dels nostres infants (al mateix temps que les mateixes famílies). La franja dels 0 als 3 anys ha estat la menys dotada, i encara estem lluny d'assemblar-nos als

països nòrdics que tenen escoles bressol públiques, universals, de qualitat i assequibles. Tot i que Barcelona té una de les **xarxes d'escoles bressol** més potents de tot l'Estat, i en creixement. A més, necessitem acompanyament en les habilitats parentals (com en els **espais familiars**), poder atendre situacions d'urgència (com el servei de cangur **Concilia**) i que des de l'esfera pública s'incentivi el vessant comunitari perquè les famílies puguem fer xarxa i intercanvi entre nosaltres (com promou **Vila Veïna**) i no depenguem del suport de les persones grans. La inversió en els primers 1.000 dies de vida és la que aporta més beneficis futurs i ajuda a vèncer, especialment, les desigualtats de classe presents en la societat.

En tercer lloc, és necessari avançar cap a **l'escola a temps complet** en línia amb experiències com la de Portugal, contribuint a reforçar la base d'aprenentatges, l'equitat en l'accés a activitats d'educació no formal i l'ajust entre els temps escolars i laborals de les famílies. Es tracta d'aprofitar l'escola, aquesta gran xarxa d'equipaments que tenim a tots els barris de la ciutat, preparada i pensada per a la infància. Cal combinar l'educació formal amb l'educació no formal: no parlem d'aparcar els nostres infants, sinó de tenir opcions de qualitat tant per als infants com per a les persones adultes que en tenen cura. Avançar cap a **Tardes educatives** o poder fer activitats en el marc de la **campanya de vacances d'estiu** són projectes que ens indiquen que Barcelona va en la bona línia per fer accessible aquest temps d'activitats enriquides fora de l'horari lectiu a famílies que no tenen la capacitat econòmica per fer-ho.

Però què fem amb els dies escolars festius, els llargs períodes de vacances que són laborals per a molts pares i mares, i determinats moments del cap de setmana? Necessitem una xarxa pública veritable que inclogui les escoles i totes les entitats del territori (associacions, casals, caus, esplais, etc.) i que faciliti el temps de qualitat dels infants. Que faci que si "jo no me'n puc ocupar", sàpiga que l'infant està en molt bones mans. Són nombrosos els beneficis que aporten les activitats de lleure en el procés

educatiu i de creixement dels infants, com per exemple: aprendre jugant des de l'educació en valors, viure una experiència grupal en la qual es promouen vincles afectius amb altres infants (recordem que els infants demanen "**més temps lliure per jugar i estar amb els amics i amigues**") o experimentar l'autonomia en un entorn d'iguals amb persones adultes de referència que els acullen i acompanyen. L'àmbit públic ens ha d'ajudar a socialitzar aquesta tasca, ja que és l'únic que pot igualar oportunitats.

En quart lloc, una **Ciutat Jugable**, amb espais per jugar i gaudir a l'aire lliure i un compromís clar per les activitats culturals i de lleure en família (en museus, cinemes, teatres, centres cívics, centres esportius, etc.), és imprescindible per tenir una ciutat amigable per als infants i les seves famílies. On sigui possible trobar espais i propostes a la mateixa ciutat per invertir aquest temps de qualitat. Una ciutat també pensada per als infants, tant en l'aspecte urbanístic com de mobilitat, on els cotxes perdin protagonisme i hi hagi més espai per a la vida quotidiana.

En definitiva, davant del dilema simplificat de passar més temps en família o seguir en el paradigma de la centralitat del temps de treball, potser no es tracta de situar-se en cap dels extrems i, en canvi, el paradigma desitjable de conciliació és aquell en el qual podem donar cabuda a les diferents facetes de les nostres vides amb més temps de qualitat. El treball remunerat ha de tenir un lloc (però cal reduir-lo), així com el treball domèstic i de cures (cal repartir-lo), el temps personal i d'oci (cal trobar-li un lloc) i, evidentment, el temps dels infants. Aquest temps ha de ser de màxima prioritat, ja sigui potenciant el temps dels infants entre iguals (cal socialitzar-lo en l'àmbit públic i comunitari) o en família (cal que sigui de qualitat). Tot és necessari, sense caure en l'estrès ni en les renúncies perquè això ho pagaran els infants, que són el nostre bé més preuat. Cal tenir cura dels infants i, al mateix temps, de les famílies que en tenen cura. Barcelona com a ciutat està avançant en aquesta línia (la majoria d'exemples esmentats els recull el **Pla d'infància 2030**), però encara queda molt recorregut per fer, ja que arrosseguem patrons culturals obsolets, per elevar en l'agenda pública (en prioritat i recursos) el temps de qualitat dels infants i les seves famílies.

Elisa Stinus Bru de Sala

*investigadora de l'Institut Infància i
Adolescència de Barcelona (IIAB-IERMB)*

Durant el 2022, els infants de Barcelona han reflexionat sobre el temps, i com seria la seva ciutat ideal des d'aquesta òptica.

En el vídeo
podeu veure
les conclusions
clau de la
reflexió feta.

